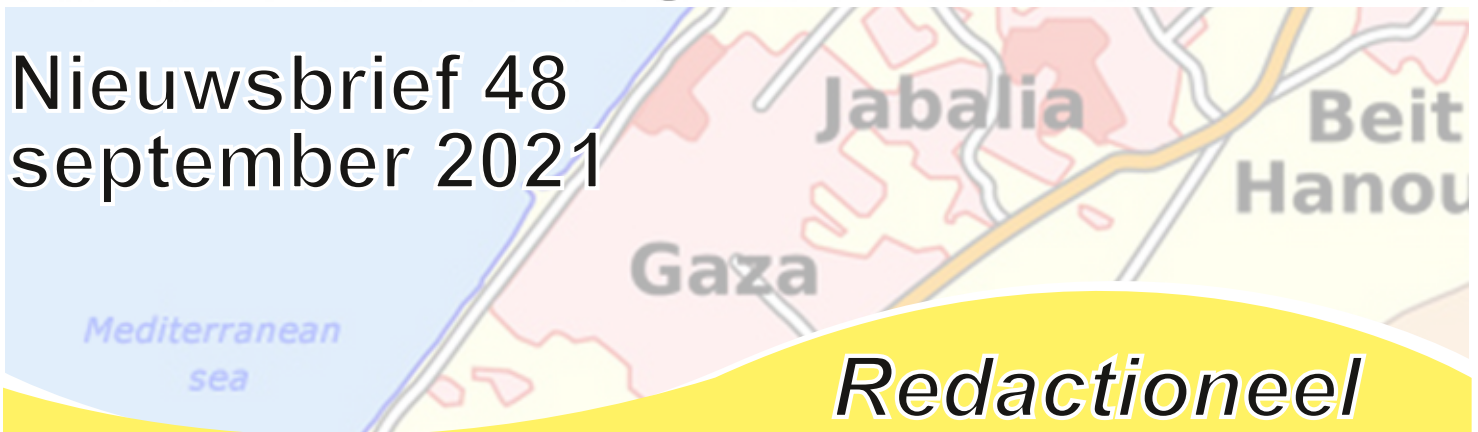

Nieuwsbrief 48
september 2021

Redactioneel

Voor u ligt het achtenveertigste nummer van deze nieuwsbrief. Met een verslag van het bezoek van de Palestijnse ambassadeur aan Groningen, een interview met Groningse activisten die al twintig jaar elke 2 weken aandacht vragen voor de Palestijnse zaak. Opnieuw aandacht voor de gezondheidscrisis in Gaza als gevolg van de blokkade die na het geweld in mei nog steeds niet is versoepeld laat staan opgeheven en de corona besmettingen hoog zijn en de vaccinatie graad heel laag. Vanuit Gaza ontvingen we een interview met de artistiek directeur van Theatre Days over de ervaringen met de uitwisseling met Nederlandse theatermakers en een verhaal over de behoefte van de Gazanen aan privé chalets vanwege de vervuiling van de kust. Verder een bespreking van een aantal documentaires die het lot van de Palestijnen in beeld brengen. Tenslotte een column van onze oud voorzitter over de dramatische impasse in de Palestijnse zaak door de passiviteit van alle betrokken partijen en de gevolgen die dat al heel lang heeft voor de Gazastrook en haar 2 miljoen inwoners.

Gezondheidscrisis in Gaza na geweld in mei

Crisisen versterken elkaar. Daar is het Ministerie van Volksgezondheid in Gaza zich maar al te bewust van. Maandenlang was het aantal coronagevallen relatief stabiel en kon de bevolking een poging doen de schade van de bombardementen van afgelopen mei te herstellen. Er worden echter weer steeds meer mensen positief getest op corona. Het doorstaan van een nieuwe golf, zeker van de Delta-variant, zou altijd al een uitdaging zijn geweest, maar na het geweld afgelopen lente en onder een strengere Israëlische blokkade maakt men zich ernstig zorgen.

In mei laaide het geweld tussen Hamas en Israël opnieuw op door incidenten bij de Tempelberg. Die werden op hun beurt aangespoord door de verwijdering van Palestijnen uit hun huizen in Sheikh Jarrah. De bombardementen die volgden hebben nog steeds levensbedreigende consequenties, met name

door de schade aan infrastructuur en voorziening en de aanscherping van het beleid aan de grens. Dit verergert de bestaande problemen in de gezondheidszorg. 84 gebouwen betrokken bij de gezondheidszorg, waaronder ziekenhuizen en laboratoria, zijn beschadigd. Ook de al-Rimal kliniek is

Vervolg op pg. 2

gedeeltelijk verwoest, terwijl dit de enige kliniek is die coronatesten kan verwerken. Verder maken de schade aan wegen en het brandstoftekort het moeilijk patiënten naar het ziekenhuis te brengen en machines gaande te houden. Tegelijkertijd heeft de Israëlische overheid grenscontroles aangescherpt, met medicijntekorten tot gevolg. Palestijnen met chronische aandoeningen zijn daardoor extra kwetsbaar bij een nieuwe corona uitbraak.

De nieuwe golf kon lang afgeremd worden dankzij strenge controles en quarantines bij binnenkomst. Besmettingen zouden nu toe kunnen nemen door de Delta-variant. Vaccineren stuit op weerstand bij een groot deel van de bevolking. Er is te weinig vertrouwen in de regering en te veel desinformatie. Zelfs familieleden van Covid-patiënten in het ziekenhuis weigeren zich te laten inenten. In het dichtbevolkte gebied heeft de oorlog in mei ook mentaal een tol geeist, wat een strenge lockdown moeilijk te handhaven maakt. Medisch personeel is, nog meer dan de rest van de bevolking, aan het eind van hun latijn.

maatschappelijk werkers activiteiten voor kinderen die door de bombardementen getraumatiseerd zijn en door corona veel thuis zitten. Met het geld dat beschikbaar is, zijn burgers en internationale organisaties bezig met de wederopbouw van huizen, scholen en ziekenhuizen. De regering, artsen en verpleegkundigen en influencers slaan de handen ineen om mensen ervan te overtuigen zich te laten inenten. Opgesloten in een enclave waar weinig in of uit kan, heeft de bevolking over weinig echt controle. Maar je laten vaccineren met de vaccins die beschikbaar zijn, dat kan gelukkig wel.

Tegelijkertijd wordt er hard gewerkt. Zo organiseren Cornelia Muys

Bezoek Palestijnse ambassadeur aan Groningen

Op 11 en 12 juni bezochten de Palestijnse ambassadeur Rawaan Suleiman en haar politieke adviseur Haya Alfarra Groningen. Mevr. Rawaan had al eerder aangegeven graag eens kennis te willen komen maken met de solidariteitsbeweging in Groningen, maar om diverse redenen (waaronder Corona) was dat er niet eerder van gekomen. Nu maakte zij bovendien van de gelegenheid gebruik voor een kennismakingsbezoek aan burgemeester Koen Schuiling.

Vanwege Corona was er niet één grote meeting met alle betrokkenen maar waren er deelsessies in een aantal kleine gespreksgroepen georganiseerd; ook bij het bezoek aan de burgemeester konden maar een beperkt aantal personen aanwezig zijn.

Gesprekken met solidariteitsorganisaties

De ambassadeur sprak met een twintigtal vertegenwoordigers, verdeeld over de verschillende sessies, van Groningen-Jabalya, Vrouwen in het Zwart, Kairos-Sabeel, the Rights Forum en vertegenwoordigers van in Noord-Nederland woonachtige Palestijnen. Sommige activisten hadden afgezegd omdat in hun ogen mevrouw Rawaan de vertegenwoordigster is van de Palestijnse Autoriteit (waar zij veel kritiek op hebben), en niet van alle Palestijnen.

In de gesprekken bracht mevr. Rawaan naar voren dat zij in Nederland niet beschouwd wordt als “echte” ambassadeur, maar als hoofd van de Palestijnse missie. Palestina wordt door Nederland ook niet als staat erkend (wat bijv. Zweden wel doet).

Zij wil opkomen voor alle Palestijnen, ook die in Gaza. Zij liet zich informeren over de activiteiten van de verschillende organisaties en gaf aan wat het werk van de Palestijnse Missie inhoudt. Zij was dankbaar voor het vele solidariteitswerk dat al gedaan wordt. Toch hoopte zij dat we er nog een stapje bovenop kunnen doen. Een aantal

Ambassadeur Suleiman (rechts) in gesprek met activisten

mogelijkheden passeerden daarbij de revue. Ten slotte nodigde zij ons uit om de ambassade in Den Haag te bezoeken.

Gesprek met burgemeester Schuiling

Bij dit gesprek was, behalve de burgemeester en mevrouw Rawaan en mevrouw Alfarra, ook gemeenteambtenaar Heleen Mulder aanwezig. De burgemeester ontving de gasten hartelijk. De ambassadeur wees op de bestaande contacten en die uit het verleden, zoals het door Groningen gefinancierde jeugdcentrum, de wederzijdse bezoeken van ambtenaren, het werk van de Stichting Groningen-Jabalya en het lopende theaterproject. Zij gaf aan dat zij deze contacten graag zou voortzetten en uitbreiden, waarbij zij met name wees op aangrijpingspunten: de Universitaire wereld (ook Gaza heeft veel jongeren en studenten) en Groningen als IC-hub. Met Nederlands ontwikkelingsgeld is er in Gaza een sterke IT-sector opgebouwd: de Gaza IT Geeks. Ook wees zij op de behoefte aan noodhulp als gevolg van de Israëlische verwoestingen. Van de kant van de gemeente was de reactie afwachtend en op sommige punten terughoudend, maar er is wel afgesproken om in elk geval op het gebied van IT en culturele samenwerking verder contact te hebben.

Bert Giskes

Voorzitter Stichting Groningen-Jabalya

De ambassadeur (links) in gesprek met oud bestuurslid Leila Jordens

Chalets zijn veilig, privé en ver van het vervuilde strand

Gaza is overbevolkt. Nergens heb je er privacy en de conservatieve samenleving laat je weinig ruimte om eens helemaal jezelf te zijn. Zelfs op het strand is het veel te druk. Bovendien is het zeewater smerig, doordat er ongezuiverd rioolwater op geloosd wordt. Om toch af en toe te kunnen ontsnappen aan de sociale dwang, huren mensen soms chalets. Daar ben je even helemaal op jezelf met familie of vrienden, en heb je bijvoorbeeld een privézwembad tot je beschikking. Het nadeel is dat ze voor veel Gazanen bijna onbetaalbaar zijn. Daarom worden ze verhuurd in zeer korte periodes van slechts 12 uur.

Door de moeilijke leefomstandigheden in de Gazastrook, de opeenvolgende oorlogen en de voortdurende Israëlische belegering sinds 2008, is de vraag van de Gazanen naar toeristen chalets toegenomen. Inwoners van Gaza gaan op zoek naar privacy en veiligheid, ver weg van het lawaai en de drukte, en ver van het vervuilde kustwater.

De meningen over de toenemende vraag naar chalets en resorts lopen uiteen. Hoewel velen de hoge kosten van plezier en recreatie niet kunnen betalen door de moeilijke economische situatie in de Gazastrook, vindt Yassin Ghazal (39 jaar) in de chalets een uitlaatklep voor zichzelf en zijn vrienden. De eerste reden die hij noemt is de afstand van de psychologische- en levensdruk die het leven in de belegerde en overbevolkte Gazastrook met zich meebrengt. Je waant je er ver van de politieke situatie, zodat je die even kan vergeten. De tweede reden die hij noemt, is dat hij geniet van het spelen van spelletjes en van zwemwedstrijden met zijn vrienden. Ghazal: "We proberen het chalet zoveel mogelijk 's nachts te reserveren omdat de verlichting

dan zo mooi is en om de hoge temperatuur overdag te vermijden. Overal is het erg druk in Gaza, maar hier voel je je even helemaal op jezelf en op een afgesloten plek, ver weg van de vaak dwingende ogen van vreemden. Als we er geld voor hebben nemen we lekker eten en drinken mee. Je kan hier eten en drinken zonder dat mensen die het minder hebben jaloers naar je kijken."

Nour Al-Swerki (33 jaar) voelt zich gelukkig als ze het zeewater over haar lichaam voelt terwijl ze kleding draagt die ze zelf leuk vindt, zonder dat ze wordt onderworpen aan kritiek en afkeurende blikken van mensen op het strand, want ze leeft in een zeer conservatieve samenleving die niet van zwemmen houdt. Vrouwen huren liever privé chalets dan dat ze naar zee te gaan, ondanks de voor hun zeer hoge kosten, in vergelijking met strandtrips, waarbij je meestal alleen voor het vervoer betaald. Al-Swerki glimlacht als ze vertelt over haar frequente reizen met haar vrienden en over hoeveel plezier ze beleeft zonder gebonden te zijn aan de gewoonten van de samenleving. In de privacy van hun huurchalet kunnen ze eindelijk eens plezier maken en hardop lachen, zonder dat er meteen mensen bezwaar maken of kritisch naar hun kijken, zoals dat op openbare plaatsen vaak gebeurt.

Faten Muhammad (40 jaar) heeft een wat andere reden: ze geeft de voorkeur aan een privé chalet voor haar en haar familie of vrienden, omdat er een toilet, privacy en betere hygiëne zijn dan op openbare plaatsen. Die missen comfort, met name voor vrouwen. "Bovendien heb

je in zo'n chalet niet voortdurend zand aan je voeten en kleding kleven, zodat je als je thuiskomt meteen alles moet wassen."

"Ik ga graag naar plaatsen waar slechts enkele mensen kunnen komen." Om deze reden geeft Ahmed Al-Hanawi (35 jaar oud) de voorkeur aan privé chalets. Ook stelt ze het op prijs dat de chalets ontzettend netjes zijn en zelfs een koelkast hebben. Al-Hinnawi: "Zo'n chalet lijkt enigszins op de huizen van de rijken. Het heeft meestal twee zwembaden: één voor volwassenen en één voor kinderen. Bovendien is er overal groen gras en een is het een volledig uitgeruste villa, met banken en luxe stoelen, slaapkamers met bedden en kasten, sportfaciliteiten en een plek voor kinderspelletjes."

Vies water

Het Palestijnse Centrum voor Statistiek publiceerde een studie over het percentage vervuiling in de zee van de Gazastrook. Door de lozing van rioolwater aan de kust, voldoet meer dan 97% van het zeewater niet aan de veiligheidsnormen van de Wereldgezondheidsorganisatie Organisatie.

Heba Sobeih is ontevreden over de vervuiling van het zeewater in de Gazastrook, dat de enige uitlaatklep is die toegankelijk is voor alle lagen van de Gazaanse samenleving, dus ook voor de talloze armen. Een chalet ziet ze als een uitzonderlijke optie door de hoge

kosten. De huurprijzen van chalets in de Gazastrook variëren van 200 sjekel (60 dollar), tot 800 sjekel (250 dollar), voor een periode van 12 uur. Sobeih: "Ondanks de slechte economische situatie in de Gazastrook is er grote vraag naar. Als je een chalet wilt reserveren, komt het voor dat ze allemaal volgeboekt zijn en dat je meer dan een maand vooruit moet reserveren. Om de last van reserveringskosten te verminderen, delen mensen het vaak met meerdere personen."

Regulering

Volgens het Ministerie van Toerisme is het aantal chalets de afgelopen jaren toegenomen tot ongeveer 460 in de Gazastrook, inclusief toeristische en particuliere chalets van gezinnen.

De directeur-generaal van het Ministerie van Toerisme in Gaza, Dr. Zakaria Al-Hour, spreekt over de toenemende vraag van burgers om chalets te huren. Hij noemt verschillende redenen, waarvan hij de belangrijkste privacy en veiligheid als belangrijkste noemt. Plezier, de mogelijkheid om te sporten en om vrij te kunnen zwemmen, ver weg van de drukte en het lawaai van het strand en de vervuiling ervan met rioolwater. Nu de chalets populair worden, wil het ministerie er toezicht op gaan houden. Al-Hour vertelt dat het ministerie in 2019 een voorstel heeft ingediend bij het secretariaat-generaal van de Raad van Ministers en dat het is goedgekeurd. Het zal voor eind 2021 worden uitgevoerd. Ook gaat het ministerie jaarlijks licentiekosten opleggen, en een vergoeding voor de waterput vragen.

Haneen Othman

Vertaling: Marco in 't Veldt

Theatre Days in Gaza en de nauwe relatie met Nederland

Met zijn theatervoorstellingen wil Theatre Days (Theaterdagen) de werkelijkheid van Gaza betekenis geven. Ook wil men de artistieke cultuur in Gaza er mee herstellen. Het is de enige en eerste instelling in zijn soort in Gaza, die geïnteresseerd is in theatercultuur en haar ontwikkeling. Het wil jongeren, kinderen en vrouwen leren om hun fantasieën, angsten, gevoelens en dromen uit te drukken op een artistieke manier.

Hiermee hoopt de organisatie het beklemmende gevoel en het verdriet in Gaza te doorbreken. Met acteer- of dramaworkshops willen de initiatiefnemers het leven van mensen ten goede te veranderen. Theatre Days werd opgericht in 1995 in Jeruzalem en breidde zijn vestigingen uit, met name naar de stad Hebron en de Gazastrook. Momenteel werkt Theatre Days alleen nog in de Gazastrook, met verschillende programma's die zich richten op jeugd- en kindergroepen. Het probeert de dagelijkse problemen van de Gazaanse samenleving aan de orde te stellen.

De relatie van Nederland met het Gaza-theater
De Nederlander Jan Willems is een van de oprichters van Theatre Days. Hij drukt een grote stempel op de vestiging in Gaza, waardoor de sterke en hechte relatie tussen Nederlandse kunst en Gazaanse kunst werd versterkt. Er is een uitwisseling van trainers van Nederland naar Gaza en vice versa, om ervaringen en ideeën uit te wisselen, en om workshops te geven aan jongeren en kinderen in Gaza. Eén van hen is de filmmaker Leo van Emden uit Amsterdam. Hij gaf een training gericht op kijken, voelen en filmen. Gaza, dat zoveel van het leven houdt als het kan, probeert in opstand te komen tegen zijn pijnlijke realiteit om een waardig en vrij leven te leiden.

Moeilijkheden en belegering

Theatre Days overwon de moeilijkheden, barrières en belegeringen die al jarenlang door de Israëlische bezettingsautoriteiten aan de Gazastrook worden opgelegd, door een live-uitzending vanuit het Gaza-theater te houden. Er werd een theatervoorstelling in Gaza gemaakt die live werd uitgezonden naar een publiek van artiesten en intellectuelen in het bekende jeugdtheater De Krakeling in Amsterdam. Het was een soort culturele uitwisseling tussen de open Nederlandse samenleving en de gesloten Gazaanse samenleving.

De coronamaatregelen in de wereld betekende gelukkig niet het einde van de activiteiten en contacten met de buitenwereld. Er werden toch nog verschillende online trainingen gegeven door coach en acteur Mads Wittermans uit Groningen.

Theatre Days programma's

Met kalmte, vertrouwen en een glimlach spreekt Raafat Al-Ayedi, artistiek directeur van theater Theatre Days, over wat zijn organisatie te bieden heeft aan jongeren en kinderen en vrouwen met theatervoorstellingen. Voorstellingen die op een creatieve artistieke manier raken aan hun realiteit en problemen. Er is een drama afdeling, een afdeling animatieontwerp, een afdeling hedendaagse dans voor theater en een mobiel theater voor in de straten van de Gazastrook. Er kan zelfs een theaterdiploma voor acteren en regie worden behaald, erkend door het Palestijnse Ministerie van Cultuur.

Men richt zich op kinderen variërend in leeftijd van 5 tot 17 jaar, en het werk is geïnspireerd door het dagelijkse leven dat ze in Gaza leiden. Het theater probeert een glimlach op hun gezicht te toveren en de traumatische effecten van de voortdurende oorlogen te verzachten. Op een prachtige artistieke manier heeft Theatre Days ook een cultureel programma ontworpen voor vrouwen, om ze artistieke capaciteiten en vaardigheden te leren.

De naam Theatre Days is ontstaan vanuit het idee dat elk Palestijns kind tijdens zijn schooljaar ten minste één 'theaterdag' moet hebben meegemaakt. Daarom organiseert men theatervoorstellingen op scholen, in samenwerking met het Palestijnse Ministerie van Onderwijs en de UNRWA. De voorstellingen worden op scholen gegeven, of in het theater door scholieren naar het theater te brengen. Ook worden mobiele theaters ingezet voor voorstellingen op locatie.

Al-Aydi probeert scholieren te helpen hun ideeën over de toneelstukken te ontwikkelen, door discussie te stimuleren over de opgevoerde toneelstukken. De artistiek directeur vertelt: "We werken aan een unieke ervaring, namelijk het mobiele theater in de straten van Gaza. We proberen allerlei mensen met zorgen en problemen te bereiken en die bespreekbaar te maken"

Al-Aydi is trots op het curriculum dat drie jaar lang wordt onderwezen, waarmee je een theater diploma kunt behalen. In dat curriculum worden acteren, regie, improvisatie, dramavaardigheden en -technieken en het ontwikkelen van een persoonlijkheid gedoceerd. Jaarlijks melden zich veertig studenten aan, van wie er slechts vier afstuderen.

Wens

Al-Aydi hoopt het programma verder te ontwikkelen in samenwerking met de Nederlanders, door het uitwisselen van expertise en artistieke ervaringen; om jongeren uit Gaza kunst te leren, en om creativiteit aan beide kanten te ontwikkelen. Hij ziet het ook als een mooie manier om elkaars cultuur te leren kennen.

Haneen Othman

Vertaling: Marco in 't Veldt

Inzamelingsactie Gaza 2021

Na het Israelische geweld in mei is de situatie in de Gazastrook weer verder verslechterd. De schade die opnieuw is aangericht kan niet worden hersteld vooral omdat door de blokkade die al 14 jaar duurt bouw materiaal niet kan worden ingevoerd. Maar die blokkade maakt hulpverlening ook heel moeilijk. Naast het al langer bestaande chronische tekort aan gangbare medicijnen is er ook de corona crisis die bestaat uit een lage vaccinatie graad. Er is nog steeds een tekort aan vaccins maar dat is niet de hele verklaring. Door het geweld in mei en de algemene bestaanscrisis waar veel Gazanen elke dag mee geconfronteerd worden is de vaccinatie bereidheid laag. Mensen hebben veel andere dingen om zich zorgen over te maken. Daarom voert de PMRS campagne om mensen te overtuigen zich te laten vaccineren want dat is de enige manier om beschermd te zijn tegen de delta variant. Een grote uitbraak zou voor de Gazastrook rampzalige gevolgen hebben en dat risico is nog steeds levensgroot aanwezig.

Daarom zetten wij onze hulpactie voor de Palestine Medical Relief Society voort. Deze kan een belangrijke rol spelen in het verlenen van die hulp maar dat kan alleen als zij over voldoende middelen beschikt. Voor meer info: <http://www.groningen-jabalya.com/inzameling>

**Stort op rekeningnummer NL92 INGB 0006 6876 78
t.n.v. Stichting Groningen-Jabalya o.v.v. "noodhulp"**

Vrouwen in het Zwart demonstreren al twintig jaar voor gerechtigheid

Iedere twee weken, op zaterdagen in de oneven weken, staan er van 13.00 tot 14.00 uur demonstranten in het centrum (Waagplein) van Groningen. En ook al zijn er vaak mannen bij, ze noemen zich Vrouwen in het Zwart. Anja van Zanten en Annamarie van de Dijk maken deel uit van de groep. Anja al lang, en Annamarie sinds enkele maanden. Wie zijn zij, en waarom staan ze in Groningen?

Anja: “Ik heb een partner die zich nogal bezig houdt met Palestina. Door hem ben ik aarzelend begonnen mee te demonstreren. Er moet eindelijk eens rechtvaardigheid komen in Palestina, en een eind aan de eindeloze bezetting en al het onrecht. Ik ben niet zo’n actievoerder, daarom moest ik wel een drempel over. Na een tijdje vond ik het steeds makkelijker om bij de demonstratie te staan. Daar komt bij dat het gaat om een stille wake, je hoeft dus niet in discussie met voorbijgangers. Dat maakte het voor mij gemakkelijker. Toch zijn er vaak voorbijgangers die willen praten, en nu doe ik dat ook, al laat ik het ook vaak aan de anderen over.”

Het is volgend jaar twintig jaar geleden dat de Vrouwen in het Zwart Groningen de eerste wake hield. Het internationale Netwerk Vrouwen in het Zwart begon als beweging in Israël. In januari 1988, één maand na het uitbreken van de eerste Intifada, kwam een aantal Palestijnse en Israëlische vrouwen samen. Op het drukste kruispunt van Jeruzalem begonnen ze - in het zwart gekleed - een demonstratie tegen de Israëlische bezetting van Gaza en de Westoever. De eerste stille wake was een feit.

Ondertussen zijn er Vrouwen in het Zwart-groepen gestart in meer dan honderdvijftig steden in de hele wereld. In Nederland waren de eerste vrouwen al in januari 1990 op het Spui in Amsterdam aanwezig.

Een paar jaar waren ze er niet, tijdens de Akkoorden van Oslo. Die gaven toen ten onrechte hoop dat er snel een levensvatbare Palestijnse staat zou komen. De akkoorden van Oslo mislukten helaas. Dat kwam door één van de meest succesvolle terreuraanslagen ooit. Op 4 november 1995 werd Yizak Rabin – één van de initiatoren van de Oslo-akkoorden – op 73-jarige leeftijd vermoord door een terrorist. Door de moord op Rabin slaagde die erin een einde te maken aan het hele vredesproces. De akkoorden van Oslo werden nooit uitgevoerd en de oorlog en bezetting duurden voort.

Anja: “In zekere zin kan je zeggen dat we niet erg succesvol zijn geweest in die twintig jaar. De situatie in Palestina is alleen maar slechter geworden. Niemand lijkt er nog te durven hopen op vrede. Aan de andere kant: je merkt wel in gesprekken, dat mensen in Groningen meer begrip krijgen voor de Palestijnen. Natuurlijk hoor je nog wel eens van mensen die zonder enige kennis van zaken vinden dat iedere Palestijn ‘ Hamas ’ en een terrorist is, en dat de Israëlische regering niets te verwijten valt, maar dat komt wel steeds minder voor.”

Momenteel worden in Nederland in zes steden maandelijks wakes gehouden. Maar hoe hou je het al die twintig jaar vol?

Anja: “Je demonstreert uit solidariteit met de Palestijnen. Niets doen is geen optie. De harde kern bestaat uit zo’n acht tot tien personen. We hebben een groot spandoek en delen flyers uit met informatie over BDS (Boycot, Desinvesteren en Sancties) en het sponsoren van olijfbomen. Soms zamelen we handtekeningen in voor petities. We hebben bijvoorbeeld geprotesteerd tegen het associatieverdrag met Israël, wegens het voortdurend schenden van mensenrechten. En eerlijk is eerlijk, we heten dan wel vrouwen in het zwart, maar we zouden niet zonder de mannen kunnen. Over de hele wereld zijn het vaak vrouwen die demonstreren tegen oorlog, voor vrede. De ViZ

groepen zijn vaak voortgekomen uit groepen Vrouwen voor Vrede.”

Na twintig jaar heeft onze groep wel te maken met veroudering. Leden van het eerste uur moesten stoppen omdat ze het lichamelijk niet meer aankunnen. Gelukkig is er nieuwe aanwas, Annamarie bijvoorbeeld.

Annamarie: “ Na het stoppen van mijn studie ben ik op zoek gegaan naar iets anders dan studeren. Ik zag toen een advertentie voor au pair naar Jeruzalem. Eerlijk gezegd: ik wist niets van de situatie daar. Ik ging met het Nederlandse gezin mee, waarvan de ouders ontwikkelingswerk in Oost-Jeruzalem deden. Langzamerhand maakte ik er vrienden. Het ging me steeds meer dagen dat er dingen gewoon niet klopten. Als ik door het land wilde reizen, ging dat gemakkelijk. Bij checkpoints kwam ik er soepel door en waren de militairen vriendelijk. Bij mijn vrienden ging dat echter heel anders. Die moesten vaak uren wachten en werden dan getreiterd en vernederd door de militairen. De Palestijnen behandelden me normaal en vriendelijk. Zelf werden ze gewoon honds behandeld. Langzaam drong het tot me door dat het feitelijk een soort apartheid was. Terug in Nederland probeerde ik daar over te vertellen, maar mensen wilden het gewoon niet weten. Ze zeiden dingen als ‘het is ver weg, waarom maak je je daar druk om?’ Zelf werd ik moeder, en volgde ik de ontwikkelingen in het Midden-Oosten ook minder. Tot de laatste Gaza-oorlog. Toen besloot ik actief te worden bij Vrouwen in het Zwart.”

Anja: “Ik ben zelf ook op de West-Bank geweest. Daar heb ik o.a. een vluchtelingenkamp bezocht en veel informatie gekregen over de dagelijkse problemen van de Palestijnen. Er is veel ongewapend verzet, maar de leefomstandigheden worden steeds slechter. Er zijn hele generaties opgegroeid die niets anders hebben ondervonden dan terreur. Israëliische kolonisten pikken het land in. Ze slaan mensen in elkaar en proberen ze te verdrijven van hun land.”

Annamarie: “We zien het als één van onze taken om mensen in Nederland bekend te maken met de feiten en via hen onze overheid te bereiken. Politieke partijen zoals het CDA blokkeren namelijk alle voorstellen en amendementen die gebaseerd zijn op internationaal recht en schending van mensenrechten als het om Palestijnen gaat.”

Anja: We hopen dat de publieke opinie verandert, en dat gaat heel langzaam. Daarbij moet ik altijd denken aan Mandela. Die zat maar liefst zesentwintig jaar in de gevangenis als ‘terrorist.’ Hij was ooit begonnen met gewapende strijd maar heeft zich in de gevangenis het ongewapende verzet eigen gemaakt. Je zou hopen dat de Palestijnen ook ooit een leider van dat kaliber krijgen. Nu hebben ze Hamas en de Palestijnse Autoriteit. Die zijn beide corrupt en vol van machtswellust. Bovendien willen ze niet samenwerken, waardoor de Palestijnen verdeeld blijven.” Daarmee ziet het er naar uit dat de Vrouwen in het Zwart nog wel een tijdje nodig blijven.

Anja: “Ja, we hopen nog wel op wat jongere aanwas. Dat lijkt moeilijk, omdat jongeren zich vaak niet voor langere tijd willen binden. Misschien is het los-vaste karakter van onze demonstraties daarbij wel de oplossing. Iedereen kan vrijblijvend aansluiten en meedoen, er is geen verplichting. Protestborden zijn er altijd genoeg.”

Marco in 't Veldt

Aanraders: Documentaires

Hoewel er veel te lezen valt over Palestina, voelt een boek soms als een investering, van tijd, energie en geld. Een documentaire kan net zo aangrijpend en informatief zijn met een goede regisseur die de hoofdpersonen levensecht en in al hun complexiteit in je huiskamer brengt. Hierbij dan ook drie toegankelijke documentaires die Palestina maar vooral ook haar bewoners in de schijnwerpers zetten.

1. Palestina bestaat niet

Hoewel er in Nederland relatief weinig Palestijnen wonen, is er wel degelijk een kleine diasporagemeenschap. Zoals Palestina bestaat niet op ontroerende wijze laat zien, voelt een groot deel hiervan nog steeds een sterke verbinding met hun land van oorsprong. De documentaire volgt vier oudere Palestijnen die hun land ontvlucht zijn vanwege de Nakba. De twee mannen en twee vrouwen die hun levensverhaal delen zijn wat de film bijzonder maakt. In Nederland vindt men echtgenoten, een veilige woonplaats en mogelijkheden. Wat echter ontbreekt is erkenning, niet alleen van het leed wat hen is aangedaan, maar ook van het bestaan van hun land. Te bekijken via www.2doc.nl

2. Terreur: Het Hotel en De Spelen

De documentaireserie Terreur heeft maar liefst twee afleveringen over Israël en Palestina. Niet verassend, gezien de titel en de begrippen die we vaak aan het conflict verbinden. Terreur lijkt een wat ongenueanceerd onderwerp met slechte daders en zielige of heroïsche slachtoffers. Zo gemakkelijk komt de kijker er echter niet van af. Terreur stelt vooral veel vragen, ook de afleveringen over Palestina en Israël. Het Hotel vertelt over de aanslag op het King David Hotel door de Irgun vanuit terroristen, slachtoffers en buitenlandse geldschietters. Dat wil zeggen, door de ogen van hun kinderen. Enerzijds geeft de aflevering een haarscherp beeld van de motieven van de daders én de trots van hun kinderen. Toch klinken de dilemma's van de jonge staat door in de hele aflevering. De Palestijnen komen pas laat ter sprake en wel dankzij een onverwachte pleitbezorger. In De Spelen staat de gijzeling van elf leden van het Israëlisch Olympisch team centraal. Het onvergeeflijke bloedbad en de oprechte overtuiging van geïnterviewde Palestijnen staan pijnlijk tegenover elkaar. De nuances in de afleveringen doen eer aan de complexiteit van het conflict, zonder eindeloos te relativiseren. Te bekijken via www.npostart.nl/terreur

3. The Mayor (Vice)

The Mayor breekt met de meeste documentaires over Palestina. In plaats van een expliciet politieke analyse van de bezetting geeft de documentaire een inkijkje in het werk van Musa Hadid, de burgemeester van Ramallah. Hij is een uiterst betrokken burgemeester, een uitputtende rol in de officieuze Palestijnse hoofdstad. Met gitzwarte humor laat de regisseur de bizarre uitdagingen zien waar hij mee in aanraking komt. Tegelijkertijd kan de documentaire niet om de bezetting heen. Discussies over city branding zijn grappig, terwijl de gesprekken met Westerse diplomaten frustrerend en de omgang met geweldsincidenten indrukwekkend zijn. Tenslotte zou men de documentaire moeten bekijken, omdat die mogelijkheid een voorrecht is geworden. Een filmfestival kon de film niet aankondigen op Facebook vanwege diens gebruiksvoorwaarden en de film is op YouTube in verschillende landen niet te zien zonder VPN maar in Nederland gelukkig wel Meet the Mayor of the Unofficial Capital of Palestine (Full Documentary) | The Short List - YouTube

Cornelia Muys.

Gaza kan niet wachten

Het is als een film die telkens wordt herhaald en die we zo langzamerhand wel kunnen dromen. In 2008-'09, 2012, 2014 en mei 2021 kwam het tot grootscheepse Israëlische aanvallen op Gaza. De tol was hoog. Meer dan 4.000 mensen verloren hun leven, waarvan 260 in mei; een kwart miljoen woningen werd beschadigd, waarvan 4.000 dit jaar en de totale schade loopt in de miljarden euro's. Dat is niet niks.

Het is ook geen kleinigheid om zo'n twee miljoen mensen in een gebied van 365 vierkante kilometer jarenlang te onderwerpen aan een land-, zee- en luchtblokkade. Ter vergelijking: de gemeente Emmen in Drenthe beslaat 346 vierkante kilometer en heeft 20 keer minder inwoners. En Emmen wordt uiteraard niet afgesloten van de rest van de wereld.

De rigoureuze Israëlische politiek heeft niet geresulteerd in machtsverlies laat staan de vernietiging van Hamas, de islamitische beweging die Gaza sinds 2007 bestuurt. De leefomstandigheden zijn er inmiddels mensonwaardig, de humanitaire situatie onacceptabel, maar het lijkt onmogelijk de vicieuze cirkel van geweld te doorbreken.

Tussen de grootscheepse militaire confrontaties door blijft het pijnlijk rommelen aan de grens met Gaza. Ondanks het wankel staakt-het-vuren waarmee de confrontaties in mei werden afgesloten, wordt er geregeld gedemonstreerd bij het grenshek en worden 'brandbalonnen' opgelaten, uit protest tegen het niet-doorlaten van bouwmaterialen en het afknippen van humanitaire hulp. Israël "antwoordt" dan weer stevast op deze acties met luchtbombardementen. De partijen lijken op een onafwendbare vijfde ronde van dood en verderf af te stevenen.

De nieuwe Israëlische premier Naftali Bennett bezocht in augustus het Witte Huis en in een persconferentie met de Amerikaanse media had Bennett het over Iran, de vriendschap tussen Israël en de VS en de bestrijding van corona, maar niet over Gaza. Als je Bennett hoort praten lijken de Palestijnen en Gaza niet te bestaan.

Bennett is een havik en wil geen enkele politieke concessie doen aan de Palestijnen, hij blijft faliekant tegen de tweestaten-oplossing. Hij denkt dat als Israël het leven voor de Palestijnen wat dragelijker maakt, vooral in economisch opzicht, dat dan het vredesproces kan worden "geparkeerd". Wat deze opvatting voor Gaza betekent blijft vooralsnog onduidelijk.

De Zweedse politicus en diplomaat Carl Bildt schreef na de oorlog in mei een artikel* waarin hij pleitte voor vier moedige stappen om de impasse van Gaza te doorbreken.

In de eerste plaats moet de blokkade van Gaza worden opgeheven. De blokkade heeft Gaza's economie vernield en buitenlandse handel praktisch onmogelijk gemaakt. De blokkade heeft smokkel in hand gewerkt, die weer voor een groot deel wordt gecontroleerd door Hamas. In dat opzicht heeft de blokkade Hamas eerder versterkt dan verzwakt.

In de tweede plaats moet Israël's in veiligheid kunnen leven. Geen enkel land accepteert willekeurige raketbeschietingen. Maar Israël moet ook erkennen dat zijn huidige defensiepolitiek heeft gefaald.

Ten derde moet Gaza weer onder internationaal erkend Palestijns bestuur geplaatst worden. Geen hulp voor Gaza en geen wederopbouwfondsen zonder vrije en eerlijke verkiezingen in Gaza en de Westelijke Jordaanoever, inclusief Oost-Jeruzalem.

Vervolg op pg. 12

Tenslotte vereist een oplossing op de lange duur dat de toekomstige staat Palestina Gaza kan gebruiken voor toegang tot de Middellandse Zee en daarmee tot de rest van de wereld. Gaza heeft een eigen haven en vliegveld nodig en een veilige verbinding met de Westelijke Jordaanoever.

De Palestijnse journalist Daoud Kuttab wees** er onlangs op dat zelfs als Bennett geen politieke vooruitgang wil in het Israëliisch-Palestijnse vredesproces, Israël wel gehouden is aan de Oslo-akkoorden. In die akkoorden wordt gesproken over een veilige verbinding tussen Gaza en de Westoever. Volgens het door beide partijen ondertekende akkoord zijn Gaza en de Westoever "een territoriale eenheid".

Drie jaar geleden stelden de Nederlandse parlementariërs Sjoerd Sjoerdsma (D66) en Joel Voordewind (ChristenUnie) voor een internationale Gaza-conferentie te organiseren, waar het plan voor een veilige verbinding tussen Gaza en de Westoever besproken zou moeten worden. Een veilige route om medische zorg, familiehereniging en handel gemakkelijker te maken en de 'geweldsspiraal te doorbreken'. Het plan verdween, zoals zoveel pogingen om uit de Gaza-impasse te komen, in een zwart gat. Het duo Netanyahu-Trump had andere opvattingen over vrede in het Midden-Oosten. En Nederland en de EU hadden niet de politieke wil of daadkracht om zich echt hard te maken voor een oplossing in Gaza.

Het zal duidelijk zijn dat voor Carl Bildts vier stappen politieke druk nodig is, vooral vanuit de EU en de VS. De Palestijnse Autoriteit en Hamas moeten daarnaast tot een akkoord komen over verkiezingen en Naftali Bennett moet ervan overtuigd worden dat Israël ook andere opties heeft dan de militaire. De vier stappen zijn ondenkbaar zonder dat Israël en de Palestijnen weer aan de onderhandelingstafel plaatsnemen en dat is precies het laatste wat Bennett wil.

De kans dat er straks een reprise komt van de Gaza-horrorfilm en een vijfde 'ronde' van raketten en bombardementen, is dus groot. Niemand lijkt uit te kijken naar wederom hartverscheurende beelden uit Gaza, maar geen van de hoofdrolspelers in het drama maakt haast om zelfs maar tot een begin van een oplossing te komen. Alleen de inwoners van Gaza: zij kunnen niet wachten op een verbetering van hun situatie. Geen dag langer.

* <https://www.project-syndicate.org/commentary/gaza-four-principles-for-peace-after-the-war-by-carl-bildt-2021-05>

** <https://daoudkuttat.medium.com/opening-gaza-west-bank-passageway-will-build-palestinian-confidence-51b64ebc96a7>

Jan Keulen is journalist en oud-voorzitter van de stichting

**Column
Jan
Keulen**

Redactie: Pieter van Niekerken,
Bert Giskes,
Marco in 't Veldt,
Jozet van der Veen.

Met medewerking van:
Cornelia Muys,
Haneen Othman,
Jan Keulen.

Postadres: Coehoornsingel 87
9711 BR Groningen

Telefonisch: Bert Giskes
050-5421370

Vormgeving: Jozet van der Veen

info@ groningen-jabalya.com

Colofon

**Wilt u in het vervolg de nieuwsbrief digitaal ontvangen?
en/of wil je op de hoogte blijven van het Jabalya-project?**

**Schrijf je in voor de digitale nieuwsbrief via de rode knop 'aanmelden
nieuwsbrief' op de site www.groningen-jabalya.com**

Of juist liever met de post? Stuur dan naam en adres naar:
Stichting Groningen-Jabalya, Coehoornsingel 87, 9711 BR Groningen